

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.1.5.2025

Joanna Malak

Dyrektor

Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Janowcu Wielkopolskim
88-430 Janowiec Wielkopolski,
ul. Strzelecka 8

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące wypłaty bonu energetycznego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim ¹ , ul. Strzelecka 8, 88-430 Janowiec Wielkopolski
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Malak, Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu Wielkopolskim ² , od 1 marca 2005 r.
Okres objęty kontrolą	Rok 2024 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2024. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2021-2023 okres kontroli obejmuje również te lata.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Jan Pierzyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/173/2024 z 16 grudnia 2024 r. 2. Lucyna Cierzniałowska-Morzyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/174/2024 z 16 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-7)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez MGOPS dotacji celowej z budżetu państwa w części 85/04 - województwo kujawsko-pomorskie przeznaczonej na finansowanie wypłat bonu energetycznego.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: - szczegółowego badania próby wniosków o wypłatę bonu energetycznego w zakresie terminowości i rzetelności ich rozpatrywania; - weryfikacji wypłat bonu energetycznego; - analizy prawidłowości i terminowości sporządzenia rozliczenia otrzymanej dotacji na wypłatę bonu energetycznego.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

¹ Dalej: „MGOPS” lub „Ośrodek”.

² Dalej: „Dyrektor MGOPS”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA MGOPS prawidłowo wykorzystał otrzymane środki dotacji w kwocie 515,0 tys. zł na realizację zadań związanych z przyznawaniem i wypłatą bonu energetycznego.

Uzasadnienie oceny ogólnej Dotacja celowa została wykorzystana przez MGOPS zgodnie z przeznaczeniem. Wszystkie objęte badaniem wnioski o wypłatę bonu⁵ były rzetelnie weryfikowane pod względem wymogów określonych w ustawie z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego⁶. Przeprowadzona weryfikacja została odpowiednio udokumentowana. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia sporządzono i przekazano informację o jego przyznaniu, w przypadku negatywnego wnioskodawca otrzymywał odmowną decyzję, a postępowanie prowadzono zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷. Badanie 80 spraw w zakresie terminowości wypłat wykazało, że we wszystkich przypadkach wypłat dokonano niezwłocznie w terminie od jednego do siedmiu dni od przyznania świadczenia. MGOPS rzetelnie przygotował rozliczenie dotacji i przekazał je Burmistrzowi Janowca Wielkopolskiego w dacie zapewniającej jego terminowe przekazanie Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu. Niewykorzystaną dotację w łącznej wysokości 195,3 tys. zł terminowo zwrócono do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła naruszenia art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym oraz niewykonania w 28 przypadkach spośród 50 obowiązku, o którym mowa w art. 36 § 1 Kpa.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR **Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat bonu energetycznego**

Opis stanu faktycznego Rozpatrywaniem wniosków o wypłatę bonu energetycznego oraz wypłatą środków na terenie Gminy Janowiec Wielkopolski zajmował się MGOPS⁹. Zgodnie z art. 3 ust. 1-3 ustawy o bonie energetycznym, MGOPS zapewnił możliwość składania wniosków o jego wypłatę w formie papierowej w siedzibie jednostki lub w postaci elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Na

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Szczegółowym badaniem objęto 50 wniosków o wypłatę bonu – 40 rozpatrzonych pozytywnie i 10 w których wydano decyzję odmowną.

⁶ Dz. U. poz. 859, ze zm., dalej: *ustawa o bonie energetycznym*.

⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 572, dalej: „Kpa”.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Na podstawie art. 4 ust. 4 ustawy o bonie energetycznym Burmistrz Janowca Wielkopolskiego upoważnił Dyrektora MGOPS oraz pięciu pracowników Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wypłaty bonu energetycznego.

stronie internetowej MGOPS zamieszczono wszystkie informacje w zakresie przyjmowania wniosków.

W okresie od 1 sierpnia do 30 września 2024 r. do MGOPS wpłynęło łącznie 918 wniosków, z tego 894 dotyczyło wypłaty bonu w podstawowej wysokości oraz 24 w podwyższonej wysokości.

(akta kontroli str. 8-24, 46-48, 67)

Spośród 918 wniosków, MGOPS rozpatrzył pozytywnie 812, w przypadku 100 wydał decyzję odmowną, a sześć pozostawił bez rozpatrzenia¹⁰. Nie było wniosków złożonych po 30 września 2024 r., a także złożonych terminowo pozostających bez rozpatrzenia na 31 grudnia 2024 r. oraz 31 stycznia 2025 r.

W terminie 60 dni od prawidłowego złożenia wniosku rozpatrzono łącznie 388 wniosków, natomiast 530 wniosków rozpatrzono w terminie od 61 do 76 dni.

(akta kontroli str. 46-48, 67)

Spośród 812 wniosków rozpatrzonych pozytywnie w 632 przypadkach wypłaty dokonano w terminie od jednego do siedmiu dni od ich rozpatrzenia, a w 180 przypadkach w terminie ośmiu dni od ich rozpatrzenia¹¹.

Nie było wniosków rozpatrzonych pozytywnie na podstawie których na 31 stycznia 2025 r. nie dokonano wypłat. Wszystkie wypłaty zostały zrealizowane do 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 46-48)

Badaniem terminowości i rzetelności weryfikacji przez MGOPS wniosków o wypłatę bonu objęto 50 spraw, z tego 40 rozpatrzonych pozytywnie¹² oraz 10 w przypadku których wydano decyzję odmowną. Ustalono, że:

- weryfikowano zapisy wniosków m.in. pod kątem prawidłowości ich wypełnienia (zgodnie z zapisami art. 3 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym), liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz kryterium dochodowego;
- w przypadku stwierdzenia braków w złożonych wnioskach, wzywano wnioskodawców do ich uzupełnienia;
- w teczkach spraw znajdowały się: wydruki z systemu Empatia z danymi pochodzącymi z baz: PESEL, KRUS, ZUS oraz Ministerstwa Finansów, deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lub potwierdzenia płatności za wywóz nieczystości, wydruki deklaracji źródeł ciepła z systemu teleinformatycznego Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego;
- spośród objętych badaniem wniosków 28 wniosków rozpatrzono z przekroczeniem terminu 60 dni z uwagi na brak środków od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Czynności weryfikacyjne prowadzone były niezwłocznie po złożeniu wniosku, jednakże informację o przyznaniu

¹⁰ W pięciu przypadkach wnioskodawca wycofał wniosek, a w jednym przypadku nastąpił zgon wnioskodawcy.

¹¹ Z uwagi na fakt, że siódmy dzień przypadł na dzień wolny.

¹² Z tego m.in.: 10 wniosków złożonych w pierwszej dekadzie sierpnia 2024 r. oraz 12 wniosków o podwyższone świadczenie.

- świadczenia wystawiano dopiero po otrzymaniu środków finansowych;
- w przypadku odmowy przyznania bonu wysyłano do wnioskodawcy zawiadomienie o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym w terminie 7 dni oraz wydawano decyzję o odmowie przyznania bonu energetycznego.

Na podstawie wszystkich objętych badaniem wniosków stwierdzono m.in., że wnioski rozpatrywano w przedziale od 43 do 76 dni.

(akta kontroli str. 67, 70-100, 103-222)

Gmina Janowiec Wielkopolski 14 sierpnia 2024 r. złożyła do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego wniosek o zapewnienie środków na finansowanie wypłat bonu energetycznego na kwotę 515,0 tys. zł¹³. Po przeanalizowaniu liczby złożonych wniosków o przyznanie bonu 5 listopada 2024 r. złożono korektę wniosku, w której wskazano łączną kwotę dotacji 359,2 tys. zł, z tego 348,7 tys. zł na wypłatę bonu oraz 10,5 tys. zł na koszty realizacji zadania.

(akta kontroli str. 49-51)

Gmina Janowiec Wielkopolski 17 października 2024 r. przekazała do MGOPS otrzymane od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego środki dotacji w jednej transzy wynoszącej 515,0 tys. zł. W okresie od 22 października 2024 r. do 25 listopada 2024 r. MGOPS dokonał wszystkich wypłat bonu energetycznego z ww. środków. Niewykorzystane środki zostały zwrócone przez Gminę Janowiec Wielkopolski na rachunek Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w łącznej kwocie 195,3 tys. zł, z tego 155,8 tys. zł 26 listopada 2024 r. jako zwrot nadwyżki dotacji oraz 39,5 tys. zł 30 grudnia 2024 r. jako zwrot niewykorzystanej dotacji.

(akta kontroli str. 52-56)

Na podstawie zapisów kont ewidencji księgowej ustalono, że MGOPS wydatkował łącznie kwotę 319,7 tys. zł, z tego 310,4 tys. zł na wypłatę bonu energetycznego oraz 9,3 tys. zł na koszty związane z realizacją zadania¹⁴.

(akta kontroli str. 67)

Badanie terminowości wypłat przeprowadzono na próbie 80 spraw (9,8%) obejmującej wydatki w łącznej kwocie 36,0 tys. zł stanowiącej 11,6% kwoty wydatkowanej na wypłatę bonu. W wyniku powyższego ustalono, że wszystkie świadczenia zostały wypłacone w terminie od jednego do siedmiu dni od daty przyznania.

(akta kontroli str. 68-69)

MGOPS 14 stycznia 2025 r. przesłał do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego podpisane przez Burmistrza Janowca Wielkopolskiego sprawozdanie z wykorzystania dotacji przeznaczonej na wypłatę bonu energetycznego

¹³ Wraz z kosztami (3%) związanymi z realizacją zadania.

¹⁴ 3% łącznej kwoty wypłaconej dotacji.

w 2024 r. Dane wskazane w sprawozdaniu były zgodne z ewidencją księgową oraz programem do obsługi świadczenia.

(akta kontroli str. 57-59, 67)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nierozpatrzenie 28 wniosków o wypłatę bonu spośród 50 objętych badaniem w terminie określonym w art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym oraz niezawiadomienie wnioskodawców w trybie art. 36 § 1 Kpa, o niezafatwieniu sprawy w terminie z podaniem przyczyn zwłoki i wskazaniem nowego terminu zafatwienia sprawy.

Dyrektor wyjaśniła, że wszystkie czynności związane z weryfikacją złożonych wniosków o wypłatę bonu były prowadzone niezwłocznie po złożeniu wniosku, co wynika ze znajdujących się w aktach spraw dokumentów je potwierdzających, natomiast sama informacja o przyznaniu bonu została wydana dopiero po otrzymaniu środków finansowych od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

(akta kontroli str. 101-102)

NIK zauważa, że stosownie do art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym wniosek o wypłatę bonu energetycznego rozpatruje się w terminie 60 dni od dnia jego prawidłowego złożenia. Natomiast zgodnie z art. 36 § 1 i 2 Kpa o każdym przypadku niezafatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zafatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w zafatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi Nie sformułowano uwag.

Wnioski 1. Terminowe rozpatrywanie spraw.
2. Każdorazowe wykonywanie obowiązku informacyjnego w przypadku braku możliwości zafatwienia sprawy w terminie.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie ¹⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 20 marca 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki

Kontrolerzy
(-) Jan Pierzyński
Główny specjalista kontroli
państwowej

(-) Lucyna Cierzniaowska-
Morzyńska
Główny specjalista kontroli
państwowej

¹⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.